

Studento, atliekančio praktiką, vykstančio į ekspediciją ar ekskursiją, saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 209

1. BENDROJI DALIS

1.1. Studentui atlikti praktikas, vykti į ekspediciją ar ekskursiją (toliau vartojama – *PRAKTIKA*) leidžiama tik susipažinus su šia instrukcija ir pasirašius *Studentų saugos ir sveikatos instruktavimų registravimo kortelėje*, instruktavimus atlieka *Praktikos* vadovai.

1.2. *Praktikos* metu studentas **privalo** laikytis Klaipėdos universiteto (toliau – *Universitetas*) studijų ir kitų norminių aktų nuostatų, bendrųjų viešo elgesio, *Praktikos* vadovo nurodymų (skirti studentui studijų bei praktinio mokymo specifika susijusias užduotis bei užtikrinti, kad nebūtų skiriamos su studijų bei praktinio mokymo specifika nesusijusios užduotys nekvalifikuotam darbui atlikti).

1.3. *Praktikos* vadovas užtikrina *Praktikoje* dalyvaujančių studentų saugos ir sveikatos, higienos normas atitinkančias sąlygas, esant reikalui aprūpina būtinais darbo įrankiais ir drabužiais, kitomis asmeninėmis ir kolektyvinėmis darbuotojų saugos ir sveikatos priemonėmis, teisės aktuose nustatyta tvarka, *Praktikos* atlikimo vietose privalo turėti pirmosios medicinos pagalbos rinkinius (vaistinėles).

1.4. Studentas privalo atlikti tik tą darbą, kurį pavedė *Praktikos* vadovas su ta sąlyga, jeigu žinomi visi saugūs darbo atlikimo metodai ir draudžiama vykdyti darbus, nenumatytus *Praktikos* užduotyje.

1.5. Nurodant *Praktikos* užduotis ar vėliau, jas pakeitus, *Praktikos* vadovas informuoja studentą apie pavojingus, kenksmingus ir kitus rizikos veiksnius *Praktikos* atlikimo vietose ir jų poveikį sveikatai.

1.6. Atliekant *Praktiką* **draudžiama** gerti alkoholinius gėrimus, vartoti narkotines medžiagas ar kitaip būti apsvaigusios būsenos.

1.7. *Praktikos* vadovas **kontroliuoja**, kaip studentas laikosi darbo saugos ir sveikatos reikalavimų atliekant *Praktiką*, laikinai nušalina studentą nuo *Praktikos* atlikimo arba nutraukia *Praktikos* eigą, jeigu studentas nesilaiko saugos reikalavimų, *Praktikos* metu yra neblaivūs, apsvaigę nuo narkotinių ar toksinių medžiagų.

1.8. Nukentėjus studentui *Praktikos* metu dėl nelaimingo atsitikimo, susirgus, studentas privalo apie tai nedelsdami pranešti *Praktikos* vadovui, kuris nedelsiant organizuoja pirmosios medicininės pagalbos suteikimą, nustatyta tvarka praneša apie įvykius savo tiesioginiam ar Universiteto padalinio vadovui.

1.9. *Praktikos* metu atliekami atsakingi ar pavojingi darbai turi būti atliekami tik prižiūrint *Praktikos* vadovo.

1.10. *Praktikos* metu atliekant vienkartinį ar kitus darbus, nepaminėtus šioje instrukcijoje, kai atsiranda nauji rizikos veiksniai, *Praktikos* vadovas privalo pasirašytinai atlikti papildomą instruktavimą darbų atlikimo vietoje.

2. PAVOJINGI, KENKSMINGI IR KITI RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Esantys pavojingi, kenksmingi ir kiti rizikos veiksniai ar galintys pasireikšti *Praktikos* atlikimo metu, jų galimas poveikis sveikatai ir gyvybei:

- 2.1.1. netvarkinga darbų atlikimo vieta, darbo priemonės – galimos fizinės traumos;
- 2.1.2. elektros srovės poveikis – paveikus elektros srovei, netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais išstinka ir staigi mirtis;
- 2.1.3. cheminiai skysčiai ir priemonės – galimas apsinuodijimas, žalingas poveikis rankų odai, kvėpavimo takams;
- 2.1.4. netvarkingas įrenginys, įrankiai, patalpos, grindys, laiptai ir kt. – galimi sužeidimai, traumos;
- 2.1.5. netvarkingos *Praktikos* metu naudojamos darbo priemonės – galimi įsipjovimai, įsidūrimai, sumušimai, akių sužalojimai, lūžiai;
- 2.1.6. slidumas, kliuvinimas ir kritimas dėl neatsargumo – įvairūs kūno sužalojimai;
- 2.1.7. fizinė perkrova – dažnai keliant krovinį ir jį pernešant vyrams galima kelti ne daugiau 25 kg, moterims – 16 kg – stumiant, traukiant įvairius daiktus – galima susižeisti nugarą, gauti išvaržą;
- 2.1.8. dulkės, gali alergiškai veikti organizmą – galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos;
- 2.1.9. įkandus, įgėlus vabzdžiams, erkėms ar kitiems parazitams – gali sukelti susirgimus, alergijas ir kt. ligas (studijų metu rekomenduojama studentams, atliekantiems *Praktikas*, savanoriškai skiepytis);
- 2.1.10. maisto ruošimas virtuvėje ar kitoje aplinkoje – galimas pavojus susižeisti, nusideginti, apsinuodyti maistu, apsinuodyti dujomis;

2.2. *Praktikos* metu:

- 2.2.1. būtina informuoti *Praktikos* vadovą apie netvarkingą įrangą, elektros instaliaciją ir kt.;
- 2.2.2. pašaliniai asmenys lankytis *Praktikos* atlikimo vietoje gali tik leidus *Praktikos* vadovo;
- 2.2.3. draudžiama dirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis bei įrankiais;
- 2.2.4. prieš darbo pradžią ir viso darbo metu, apžiūrėti, įsitikinti ir stebėti darbo priemonių tvarkingumą, esant reikalui dėvėti specialius darbo darbužius (pirštines, šalmus ar pan.), avalynę ir kitas asmenines apsaugos priemones;
- 2.2.5. jei kyla abejonių dėl darbo priemonių ir įrankių tvarkingumo, su jais nedirbti ir apie tai informuoti *Praktikos* vadovą;
- 2.2.6. draudžiama esant žaibavimui būti prie vandens telkinių, metalinių grandinių, laidų, ant kalvos, būti basiems, bėgti, stovėti po aukštais medžiais, naudotis elektros prietaisais, kalbėti mobiliuoju telefonu, būtina uždaryti langus;
- 2.2.7. *Praktikos* metu paklydus bandyti ryšio priemonėmis susisiekti su *Praktikos* vadovu; nesiblaškyti, kuo mažiau judėti nesiorientuojant, judėti nuosekliai, pasirinkta kryptimi: takais, žemyn upeliais ir kt., signalizuoti ir palikti žymes, jei galima, grįžti į maršruto pradžią;
- 2.2.8. brendant per upes ar pelkes kruopščiai parinkti bridimo vietą įvertinant gylį, srovės stiprumą, upės vagas būklę žemiau bridimo vietos, bristi apsiavus, esant reikalui, remtis lazda, bristi greta, susikibus, susirišus ir pasirengus padėti;
- 2.2.9. *Praktikos* atlikimo metu stebėti vienas kito būklę, savijautą ir, esant reikalui, suteikti pagalbą, nedelsiant pranešti *Praktikos* vadovui;

2.3. *Būtinios saugos priemonės:*

- 2.3.1. vizualiai apžiūrėti ar tvarkinga teritorija, darbo vieta, neužgriozdinti praėjimo keliai;
- 2.3.2. siekiant apsisaugoti nuo kenksmingų aerozolių ar kitų cheminių medžiagų poveikio – būtina dėvėti pirštines, kaukes ar respiratorius;

2.3.3. saugotis vabzdžių erkių ir kitų parazitų – dėvėti kelnes, drabužius su rankovėmis bei kepurę, kai einama per aukštą žolę ar krūmynus;

2.3.4. plaukimas valtimi ar pan. – draudžiama nesuderinus su *Praktikos* vadovu, neužsidėjus gelbėjimo liemenių, neturint ryšio priemonių;

3. STUDENTO PAREIGOS IR TEISĖS ATLIEKANT PRAKTIKĄ

3.1. *Praktikos* studento pareigos:

3.1.1. laikytis *Praktikos* vadovo pateiktų darbo tvarkos reikalavimų;

3.1.2. laikytis darbo saugos reikalavimų: nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, dėvėti darbo drabužius ir darbo avalynę, asmenines apsaugines priemones;

3.1.3. kilus įtarimų dėl darbo ar apsauginių priemonių neatitikties saugos reikalavimams, iš karto informuoti apie tai *Praktikos* vadovą;

3.1.4. saugoti savo sveikatą ir nekenkti kitų *Praktikoje dalyvaujančių asmenų* sveikatai, mokėti saugiai dirbti, žinoti ir praktikos metu vykdyti darbo saugos reikalavimus;

3.1.5. *Praktikos* metu atlikti tik tą darbą, kurį pavedė *Praktikos* vadovas, ir tik esant instruktuotam apie saugius darbo atlikimo metodus;

3.1.6. *Praktikos* laisvalaikio metu būti atsakingiems už savo sveikatą ir saugumą, nesiimti veiklų, kurių metu yra rizika susižaloti ar sužaloti kitus asmenis;

3.1.7. iškilus klausimams, susijusiems su *Praktikos* atlikimu, kreiptis į *Praktikos* vadovą;

3.1.8. imtis priemonių ir pagal galimybes pašalinti priežastis, galinčias sukelti traumas ir apie tai nedelsiant informuoti *Praktikos* vadovą;

3.1.9. *Praktikos* laisvalaikio metu išvykti iš *Praktikos* vietos tik gavus *Praktikos* vadovo leidimą, grįžus prisistatyti *Praktikos* vadovui;

3.1.10. vykdyti *Praktikos* vadovo, kitų įgaliotų asmenų teisėtus nurodymus;

3.1.11. Studentui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Universiteto norminiuose aktuose numatyta drausminė atsakomybė. Studentas, *Praktikos* vadovo sprendimu gali būti nušalinamas nuo *Praktikos* atlikimo.

3.2. *Praktikos* studento teisės:

3.2.1. reikalauti, kad *Praktikos* atlikimą organizuojantis *Praktikos* vadovas užtikrintų saugų *Praktikos* atlikimą;

3.2.2. sužinoti iš *Praktikos* vadovo apie jų darbo aplinkoje esančius sveikatai kenksmingus ir pavojingus veiksnius;

3.2.3. atsisakyti atlikti *Praktiką*, jeigu yra pavojus sveikatai, gyvybei, tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti nėra instruktuoti.

4. STUDENTO VEIKSMAI PRIEŠ PRAKTIKOS PRADŽIĄ IR JAI PASIBAIGUS

4.1. Prieš *Praktikos* pradžią studentas privalo:

4.1.1. susipažinti su bendraisiais darbo saugos bei gaisrinės saugos reikalavimais;

4.1.2. susipažinti su *Praktikos* ar *Praktikos* atlikimo vietoje esančiomis papildomomis vidinėmis instrukcijomis, atmintinėmis;

4.1.3. susipažinti su *Praktikos* metu esančiais ir galimais rizikos veiksniais;

4.1.4. susipažinti su *Praktikos* vieta ir *Praktikos* atlikimo tvarka;

4.1.5. susipažinti su saugiais *Praktikos* atlikimo metodais, saugia darbo priemonių naudojimo tvarka, reikalavimais darbo aprangai;

4.2. Pasibaigus *Praktikai*:

4.2.1. studentas privalo sutvarkyti *Praktikos* atlikimo vietą (gyvenamąsias patalpas, virtuvę ar pan.), tvarkingai sudėti ir sutvarkyti *Praktikos* metu naudotą įrangą bei prietaisus;

4.2.2. išvykti iš *Praktikos* atlikimo vietos studentas gali tik jai pasibaigus, informavę *Praktikos* vadovą ir jam leidus.

5. VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

4.1. *Praktikos* vadovo ir studentų veiksmai susidarius avarinei ar kitai ypatingai situacijai, įvykus incidentui, nelaimingam atsitikimui, avarijai, gaisrui:

4.1.1. suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiam ir iškviesti greitąją medicinos pagalbą **bendruoju pagalbos telefonu 112**;

4.1.2. apie įvykį nedelsiant pranešti tiesioginiam ar Universiteto padalinio vadovui;

4.1.3. pastebėjus gaisro požymius, iškviesti ugniagesius gelbėtojus bendruoju pagalbos telefonu 112, pateikiant šią informaciją: adresas, gaisro vieta, ar yra nukentėjusiųjų, pranešėjo pavardė, telefono numeris, įspėti šalia esančius žmones apie pavojų šaukiant „Gaisras“, nedelsiant informuoti *Praktikos* vadovą;

4.1.4. likviduoti gaisrą ugnies gesintuvais ar kitomis parankinėmis priemonėmis, jei tai nesukelia pavojaus pačio *Praktikos* vadovo, studentų ir kitų asmenų gyvybei ar sveikatai;

4.1.5. kilus pavojui sveikatai ar gyvybei, išeiti iš pavojingos zonos;

4.1.6. *Praktikos* vadovas privalo žinoti ir atlikti pirmosios medicininės pagalbos suteikimo būdus esant **nedidelėms traumoms**: susimušus, patempus raiščius, išnirus sąnariams, lūžus galūnių kaulams, susižeidus, kraujuojant, patekus krislui į akį (taip pat ir cheminiai nudegimai), ištikus šilumos ar saulės smūgiui, apsinuodijus dujomis ar garais ir nukentėjus nuo elektros srovės.

Studento, atliekančio praktiką, vykstančio į ekspediciją ar ekskursiją, saugos ir sveikatos instrukciją Nr. 209.

Parengė:

Aurelija Samuilovienė, JTI vyresn. mokslo darbuotoja

Rytis Smalinskas, vyresn. darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas

Personalo ir dokumentų
valdymo skyriaus
Darbuotojų saugos ir sveikatos
vyresnysis specialistas
Rytis Smalinskas

Aurelija Samuilovienė

